

ЖИТОМИРСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ імені С.П.КОРОЛЬОВА

Кафедра суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри суспільних наук

полковник Ю.КОРНІЙЧУК

« 22 » 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Морально-психологічне забезпечення підготовки
та застосування збройних сил України
(нова навчальна дисципліна)

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	17 Електроніка та телекомунікації, 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	172 Телекомунікації та радіотехніка, 254 Забезпечення військ (сил), 255 озброєння та військова техніка
Освітня програма (спеціалізація)	(Усі освітні програми (спеціалізації))
Категорія здобувачів вищої освіти	Курсанти
Форма навчання	Денна
Мова навчання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова
Шифр за ОПП	1.1.04 В1

Житомир 2020

Розробники програми:

Шкатула О.П. старший викладач кафедри суспільних наук,
кандидат педагогічних наук.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена на засіданні кафедри суспільних наук

Протокол від “ _____ ”

2020 року №

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування збройних сил України” є формування компетентностей (відповідно до ОПП):

ЗК2. Здатність працювати в команді

1.2 Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування збройних сил України” базується на основі знань курсантів, отриманих при вивченні дисциплін: “Військова педагогіка та психологія”, “Історія України та українського війська”, “Філософія”, “Політологія та соціологія”, “Правознавство”, “Історія України та українського війська”.

1.3 Обсяг дисципліни та його розподіл

Найменування показників	Значення (характеристика) показників
Загальна кількість годин/кредитів ЄКТС, з них:	60/2
аудиторні, з них:	40
лекційні заняття	18
практичні заняття	18
семінарські заняття	-
самостійна робота, з них:	20
індивідуальні завдання (курсний проект)	
контрольні заходи	
модульний контроль 8-й семестр	4
екзамен 8-й семестр	
Кількість змістовних модулів	2
8-й семестр (годин)	2 (60)

2. Очікувані результати навчання.

Дисципліна “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування збройних сил України” повинна забезпечити такі результати навчання (відповідно до ОПП):

РН2. Організовувати та управляти військово-педагогічним та соціально-психологічними процесами у військовій частині (підрозділі).

Деталізовані результати навчання (ДРН), які повинні бути досягнуті після опанування дисципліни “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування збройних сил України”

№	ДРН	Шифр РН
1.	Формувати та підтримувати морально-психологічний стан військовослужбовців, що здійснюють повсякденну та бойову діяльність за призначенням	РН2,

2.	Виявляти та нейтралізувати фактори негативного впливу на психіку військовослужбовців та військові колективи під час виконання завдань за призначенням	РН2,
3.	Володіти формами методами та способами надання психологічної допомоги та самопомоги під час виконання завдань, навчання цьому особового складу підрозділу	РН2,

3. Структура та зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загрози та небезпеки гібридних воєн морально-психологічному стану військ (сил).

Тема 1. Морально-психологічний стан особового складу в умовах гібридної війни.

Сутність поняття «морально-психологічне забезпечення», його основні поняття та категорії. Сутність та співвідношення понять “моральне” і “психологічне”. Основні функції моралі. Складові морально-психологічного забезпечення. Гібридні війни, їх характерні риси, основні складові та особливості. Негативний інформаційно-психологічний вплив противника на військовослужбовців Збройних Сил України, його характеристика.

Тема 2. Морально-психологічні стани військовослужбовців при веденні бойових дій.

Поняття психотравмуючих чинників бою. Загальні прояви психотравмуючих чинників бою. Особливості проявів психотравмуючих чинників під час різних видів бойової діяльності (підготовки до бойових дій; атаки; оборони; відступу; засідки; несення служби на блокпосту). Психотравмуючі чинники терористичних дій.

Тема 3. Психологічні операції противника.

Інформаційна операція. Психологічна операція. Рівні проведення психологічних операцій. Військова пропаганда, її особливості. Принципи інформаційно-пропагандистських дій. Засоби та методи ПСО. Технології маніпулювання. Прогнозування, профілактика, оцінка, зрив інформаційно-психологічного впливу. Ліквідація негативних наслідків ПСО.

Змістовий модуль 2.

Діяльність командирів щодо морально-психологічного забезпечення у збройних силах України.

Тема 4. Морально-психологічний потенціал.

Обороздатність держави. Структура сукупного потенціалу обороноздатності держави. Воєнний потенціал і воєнна могутність. Морально-психологічний потенціал (МПП). Структура МПП. Напрями формування МПП. Морально-психологічний потенціал підрозділу. Роль морально-психологічного стану в обороноздатності держави.

Сутність “моральної готовності”, “морально-психологічної готовності”, “морально-психологічної стійкості”, “морального духу”, “бойового духу”. Морально-бойові якості. Структура морально-бойових якостей. Співвідношення морально-психологічного стану та морально-бойових якостей. Поняття Етосу воїна. Військові цінності. Військові правила й процедури. Військові ритуали.

Тема 5. Організація роботи з населенням.

Міжнародно-правова охорона цивільного населення. Правовий статус цивільного населення. Правовий статус військовополонених. Режим воєнної окупації. Режим військового полону. Моральні обмеження військової діяльності. Принципи справедливої війни: принцип законної влади, принцип правої справи, принцип добрих намірів, принцип крайнього засобу, принцип пропорційності. Військові та цивільні об'єкти. Захист хворих та поранених. Поняття гендерної рівності. Гендерні стереотипи на війні. Жінка-солдат. Жінка-жертва. Жінка-символ. Жінки-військовополонені. Жіночі стратегії виживання на війні. Поширеність насильства щодо дівчат та жінок.

Тема 6. Морально-психологічне забезпечення бойової діяльності.

Сутність бою. Загальні завдання МПЗ бойових дій. Вимоги до організації МПЗ в бойових умовах. Морально-психологічні категорії. Складові МПЗ бою. Психологічна модель бою. Елементи психологічної моделі бою. Фактори активності особового складу. Оцінювання морально-психологічного стану особового складу у бойових умовах. Вплив бою на психіку воїна. Бойовий стрес його види, причини, наслідки. Морально-психологічні стани військовослужбовців та вплив на них в процесі підготовки до бою, обороні, наступі. Функціональні стани оператора. Фази зміни станів. Класифікація станів за рівнем напруженості. Стресостійкість операторів.

Тема 7. Формування психологічної готовності до бою. Психологічна стійкість.

Зміст та загальна характеристика поняття психологічної готовності. Чинники психологічної готовності. Її види. Психологічна підготовка: об'єкт, мета, завдання, форми, методи та засоби. Психологічна стійкість. Основні способи надання психологічної допомоги: комунікативні, організаційні, фармакологічні (медикаментозні), аутогенні. Основні напрямки діяльності із запобігання негативним психічним станам військовослужбовців.

Тема 8. Захист особового складу від деструктивних інформаційно-психологічних впливів.

Види інформації. Поняття деструктивної інформації. Джерела загроз інформаційного простору. Інформаційно-психологічна безпека особи. Кібербезпека. Сутність та зміст інформаційно-психологічного захисту. Механізми невербального інформаційного впливу. Діяльність командира підрозділу щодо забезпечення інформаційно-психологічної безпеки особового складу.

Тема 9. Подолання негативних наслідків дії психотравматичних чинників військової служби.

Поняття психогенних втрат, їх класифікація. Бойові психогенні втрати. Методи оцінювання і прогнозування можливих бойових психогенних втрат. Принципи, завдання психологічної допомоги її основні етапи. Заходи психологічної реабілітації психотравмованих. Поєднання медичного забезпечення та системи надання психологічної допомоги і реабілітації. Мобільна група психологічної допомоги: завдання, забезпечення, функціонування. Вимоги до системи надання психологічної допомоги та реабілітації психотравмованих військовослужбовців.

Тема 10. Система морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України.

Сутність морально-психологічного забезпечення у ЗСУ. Предмет, мета, об'єкти, суб'єкти, елементи, компоненти та засоби МПЗ. Основні принципи, закономірності та напрямки МПЗ. Функції МПЗ. Система МПЗ її складові частини та нормативно-правове забезпечення. Методичні основи оцінювання ефективності функціонування системи МПЗ.

4. Види, теми навчальних занять та навчальні питання, завдання для самостійної роботи

№№ з/п	Види навчальних занять та їх номери, контрольні заходи	Кількість годин	Із них		Номери тем і занять, їх найменування, навчальні питання	Інформаційно-методичне забезпечення
			Аудиторні заняття	Самостійна робота		
		60	40	20	Модуль 1. Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України	
		21	14	7	Змістовний модуль 1. Загрози та небезпеки гібридних воєн для морально-психологічному стану військ	
		6	4	2	Тема 1. Морально-психологічний стан особового складу в умовах гібридної війни.	
1	Лекція 1	3	2	1	Заняття 1. Морально-психологічний стан особового складу в умовах гібридної війни 1. Основні поняття та категорії морально-психологічного забезпечення 2. Основні складові та особливості гібридних воєн 3. Характеристика негативного інформаційно-психологічного впливу противника на військовослужбовців Збройних Сил України	Л.1., Л.2.
2	Практичне заняття 1	3	2	1	Заняття 2. Морально-психологічний стан особового складу в умовах гібридної війни 1. Сутність поняття «морально-психологічне забезпечення», його складові 2. Гібридні війни, їх характерні риси 3. Негативний інформаційно-психологічний вплив противника на військовослужбовців Збройних Сил України, його характеристика	Л.1., Л.2.
		6	4	2	Тема 2. Морально-психологічні стани військовослужбовців при веденні бойових дій.	

3	Лекція 2	3	2	1	Заняття 1. Морально-психологічні стани військовослужбовців при веденні бойових дій 1.Поняття психотравмуючих чинників бою. 2.Особливості проявів психотравмуючих чинників під час різних видів бойової діяльності (підготовки до бойових дій; атаки; оборони; відступу; засідки; несення служби на блокпосту) 3.Психотравмуючі чинники терористичних дій	Л.1., Л.2., Л.3.
4	Практичне заняття 2	3	2		Заняття 2. Морально-психологічні стани військовослужбовців при веденні бойових дій 1. Загальні прояви психотравмуючих чинників бою. 2. Особливості проявів психотравмуючих чинників під час: підготовки до бойових дій; атаки; оборони; відступу; засідки; несення служби на блокпосту; 3. Психотравмуючі чинники терористичних дій	Л.1., Л.2., Л.3.
		6	4	2	Тема 3. Психологічні операції противника	
5	Лекція 3	3	2	1	Заняття 1. Психологічні операції противника 1. Особливості військової пропаганди 2. Інформаційно-психологічні операції 3. Інформаційно-психологічні впливи, види, способи 4. Технології маніпулювання	Л.1., Л.2.,Л.3.
6	Практичне заняття 3	3	2	1	Заняття 2. Психологічні операції противника 1. Військова пропаганда, її особливості 2. Аналіз інформаційно-психологічних операцій 3. Аналіз інформаційно-психологічних впливів 4. Розбір технології маніпулювання	Л.1., Л.2., Л.3.
7	Підсумкова	2	2		Заняття 3. Підсумкова модульна робота за темами 1, 2, 3	Л.1., Л.2.,

	модульна робота 1					Л.3.,
		1		1	<i>Завдання для самостійної роботи</i> 1. Інформаційні операції РФ проти України. 2. Класифікація психотравмуючих чинників бою. 3. Технології маніпулювання. 4. Психотропна та психотронна зброя.	Л.1., Л.2., Л.3.,
		39	26	13	Змістовний модуль 2. Діяльність командирів щодо морально-психологічного забезпечення у збройних силах України	
		3	2	1	Тема 4. Морально-психологічний потенціал	
8	Лекція 4		2	1	Заняття 1. Морально-психологічний потенціал 1. Сутність та складові морально-психологічного потенціалу 2. Сутність морально-бойових якостей, бойова мораль	Л.1., Л.4.
		5	4	1	Тема 5. Організація роботи з населенням	
9	Лекція 5		2	1	Заняття 1. Організація роботи з населенням 1. Основи захисту цивільного населення і об'єктів культурного значення, правові статуси та режими під час гібридної війни 2. Заходи щодо забезпечення гендерної рівності та захисту жіночого населення	Л.1.
10	Практичне заняття 4		2	1	Заняття 2. Організація роботи з населенням 1. Захист цивільного населення і об'єктів культурного значення забезпечення правового статусу цивільного населення. реалізація правового статусу військовополонених. організація режиму воєнної окупації. організація режиму військового полону. визначення військових та цивільних об'єктів 2. Спеціальні заходи щодо забезпечення гендерної рівності та захисту жіночого населення гендерні стереотипи на війні	Л.1.

					жіночі стратегії виживання на війні	
		5	4	1	Тема 6. Морально-психологічне забезпечення бойової діяльності	
11	Лекція 6	3	2	1	Заняття 1. Морально-психологічне забезпечення бойової діяльності 1. Морально-психологічне забезпечення підготовки до бойових дій 2. Морально-психологічне забезпечення наступальних бойових дій 3. Морально-психологічне забезпечення оборонних бойових дій	Л.1., Л.2.
12	Практичне заняття 5	3	2	1	Заняття 2. Морально-психологічне забезпечення бойової діяльності 1. Організація морально-психологічного забезпечення підготовки підрозділу до бойових дій: суспільно-політичне інформування; бойове інформування; військово-технічне інформування; правове інформування; 2. Проведення морально-психологічного забезпечення наступальних бойових дій: прийоми формування у воїнів бойових установок; методи боротьби з психологічними складнощами ; 3. Морально-психологічне забезпечення оборони: способи боротьба з навіванням; аналіз психологічних диверсій противника та боротьба з ними; шляхи удосконалення інженерного устаткування позицій, постачання воїнів боєприпасами, засобами індивідуального захисту, харчуванням, своєчасним наданням відпочинку.	Л.1., Л.2.
		6	4	2	Тема 7. Формування психологічної готовності до бою. Психологічна стійкість	
13	Лекція 7	3	2	1	Заняття 1. Формування психологічної готовності до бою. Психологічна стійкість 1. Психологічні засади формування бойової готовності 2. Психологічна стійкість в діяльності оператора	Л.1., Л.3.

14	Практичне заняття 6	3	2	1	<p>Заняття 2. Формування психологічної готовності до бою. Психологічна стійкість</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моральні засади формування бойової готовності вплив характеру бойової діяльності на стан бойової готовності аналіз стану психологічної готовності 2. Психологічна стійкість в діяльності оператора оцінка психологічної стійкості особистості аналіз функціонального стану оператора способи впливів на функціональний стан оператора підвищення рівня працездатності операторів 	Л.1., Л.3.
		3	2	1	Тема 8. Захист особового складу від деструктивних інформаційно-психологічних впливів	
15	Практичне заняття 7	3	2	1	<p>Заняття 1. Захист особового складу від деструктивних інформаційно-психологічних впливів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи, методи, форми захисту від деструктивних інформаційно-психологічних впливів 2. Діяльність командира підрозділу щодо забезпечення інформаційно-психологічної безпеки особового складу 	Л.1., Л.2., Л.3.
		6	4	2	Тема 9. Подолання негативних наслідків дії психотравматичних чинників військової служби	
16	Лекція 8	3	2	1	<p>Заняття 1. Подолання негативних наслідків дії психотравматичних чинників військової служби</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика бойового стресу і бойової психологічної травми. Психогенні втрати 2. Завдання і принципи психологічної реабілітації військовослужбовців. 3. Психологічна робота в бойовій обстановці 	Л.1., Л.2.
17	Практичне заняття 8	3	2	1	<p>Заняття 2. Подолання негативних наслідків дії психотравматичних чинників військової служби</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бойова психічна травма, бойовий стрес, посттравматичний стресовий розлад. 	Л.1., Л.2.

					2. Превентивна реабілітація, психологічна корекція, психологічна реабілітація, психотравматична ситуація 3. Основні напрями роботи з психологічної реабілітації військовослужбовців.	
		5	4	1	Тема 10. Система морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України	
18	Лекція 9	3	2	1	Заняття 1. Система морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України 1. Сутність морально-психологічного забезпечення у ЗСУ 2. Система МПЗ її складові частини та нормативно-правове забезпечення. 3. Методичні основи оцінювання ефективності функціонування системи МПЗ	Л.1.
19	Практичне заняття 9	3	2	1	Заняття 2. Система морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України 1. Сутність морально-психологічного забезпечення у ЗСУ 2. Система МПЗ її складові частини та нормативно-правове забезпечення. 3. Методичні основи оцінювання ефективності функціонування системи МПЗ 4. Критерії оцінювання ефективності морально-психологічного забезпечення 5. Підходи до оцінювання ефективності морально-психологічного забезпечення: кількісний; якісний; комплексний.	Л.1.
		1		1	<i>Завдання на самостійну роботу</i> 1. Роль морально-психологічного стану в обороноздатності держави. 2. Поняття Етосу воїна. Військові цінності. Військові правила й процедури. Військові ритуали. 3. Моральні обмеження військової діяльності. Принципи справедливої	Л.1., Л.2., Л.3.,

					<p>війни.</p> <p>4. Бойовий стрес його види, причини, наслідки. Стресостійкість.</p> <p>5. Основні способи надання психологічної допомоги: комунікативні, організаційні, фармакологічні (медикаментозні), аутогенні.</p> <p>6. Кібербезпека.</p> <p>7. Вимоги до системи надання психологічної допомоги та реабілітації психотравмованих військовослужбовців.</p> <p>8. Розвиток системи МПЗ ЗСУ.</p>	
20	Підсумкова модульна робота 1	2	2		Заняття 3. Підсумкова модульна робота за темами 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.	Л.1., Л.2., Л.3.,
	Всього	60	40	20		

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни є невід'ємною складовою самостійної роботи курсанта, слухача, студента, ад'юнкта.

Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню курсантом, слухачем, студентом, ад'юнктом теоретичного матеріалу, закріпленню та узагальненню отриманих знань, формуванню вміння використовувати знання для комплексного вирішення відповідних професійних завдань.

З даної навчальної дисципліни передбачено такі індивідуальні завдання: доповіді, реферати, модульні контрольні тощо.

Індивідуальні завдання виконуються за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу з даної навчальної дисципліни.

6. Види та форми контролю

Методи контролю – це способи, з допомогою яких визначається результативність освітньої діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

Основні методи контролю: планомірне цілеспрямоване й систематичне спостереження науково-педагогічного працівника за пізнавальною діяльністю здобувача вищої освіти; усне опитування (індивідуальне та фронтальне); письмовий контроль; практичний (лабораторний) контроль; машинний контроль; самоконтроль.

Письмовий контроль – переважно фронтальні контрольні роботи та летючки, тести у відкритій та закритій формах, здійснюється з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти.

Практичний контроль здійснюється з метою перевірки сформованості тих чи інших умінь та навичок.

Машинний контроль передбачає використання ПЕОМ, тренажерів та імітаторів, може використовуватися для перевірки рівня знань, умінь та навичок.

В ході вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, самоконтроль та підсумковий контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням навчальної дисципліни з метою визначення рівня підготовки курсантів із навчальних дисциплін, які передують вивченню цієї навчальної дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в формі усного та письмового опитування, перевірки результатів виконання завдань на практичних заняттях, експрес-контролю за допомогою тестів чи ПЕОМ. Результати засвоєння матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання курсантом, оцінюються також.

Модульний контроль здійснюється в формі виконання курсантом підсумкової модульної роботи у тестовому чи письмовому вигляді.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні курсу вивчення навчальної дисципліни з метою перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу та набуття освітніх та професійних компетентностей курсантами відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Форма проведення підсумкового контролю – усна, з виконанням практичних завдань. Підсумковий контроль здійснюється в формі екзамену.

7. Критерії та засоби оцінювання

7.1. Критерії оцінювання

Оцінка компетентності			Критерій оцінювання компетентності
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС	За стобальною шкалою	
Незадовільно	F	0	У курсанта <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.
	F	1-34	Курсант має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять та тлумачити їхній зміст. <i>Не може вирішувати практичні завдання.</i>
	FX	35-49	Курсант має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, <i>не може вирішувати практичні завдання.</i>
Задовільно	E	50-54	Курсант має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. <i>Здатен вирішувати практичні завдання</i> , проте лише поверхнево розуміє сутності фізичних процесів, які при цьому відбуваються.
	D	55-64	Курсант має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. <i>Здатен вирішувати практичні завдання</i> , проте не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.

Оцінка компетентності			Критерій оцінювання компетентності
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС	За стобальною шкалою	
Добре	C	65-79	Курсант має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на керівні документи та наведенням прикладів. Поставленні практичні завдання виконує правильно, проте не достатньо глибоко розуміє сутність процесів і явищ.
	B	80-89	Курсант має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на керівні документи та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
Відмінно	A	90-100	Курсант має <i>системні знання</i> , глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує творчий тип мислення.

7.2. Схема нарахування балів, які отримують курсанти за навчальними елементами дисципліни

Модулі	Модуль 1				Модуль 2				Екза- мен	Всього
Кількість балів за модулем	40				60				100	100
Теми, модуль-ний контроль	Тема 1-3			МК1	Тема 4-8			МК2		
Кількість балів за змістовні модулі та модульний контроль	24			16	36			24		
Кількість балів за видами роботи	Л	Сем	Пр	Сз	Л	Сем	Пр	Сз		
З них: робота на лекціях	6				12					
робота на групових		-				-				
робота на практичних			15				30			
Виконання Сз				3				4		

7.3. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

1. Стандартизовані тести.
2. Реферати та есе.
3. Презентації результатів виконання практичних завдань.
4. Підсумкові модульні роботи.
5. Екзамен.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Поточна навчальна аудиторія 5/218, 5\113, аудиторія «Військової педагогіки та психології» 5\404, «Клас випускника» № 5\403.
2. ПЕОМ, медіаплеєр.
3. Опитувальники та бланки психологічних тестів.
4. Площинний манекен.

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Основна література

1. Староконь Є. Г., Яценко К. А. Основи морально-психологічного забезпечення діяльності військ : Навчальний посібник. – Житомир : ЖВІ, 2019. – 212 с.
2. Староконь Є. Г. Психологічні аспекти діяльності та спілкування офіцера. - Житомир: «Полісся», 2015. - 240с.
3. Староконь Є.Г., Кубіцький С.О. Основи психології та педагогіки: Навчальний посібник.- Житомир : ЖВІРЕ, 2006. – 284 с.
4. Лиманець О. А., Мінняло-Барановська Л.В. Етика військово-професійної діяльності офіцера : Курс лекцій. – Житомир : ЖВІ НАУ, 2011. – 152 с.

9.2. Допоміжна література

1. Конституція України. - К., 2006.
2. № 555/2015. Наказ Міністра оборони України —Концепція морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення операцій (бойових дій) ЗС України від 05.05.99 № 142.
3. Алгоритм роботи військового психолога щодо психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу Збройних Сил України (методичні рекомендації) / [Н. А. Агаєв, О.Г. Скрипкін, А.Б. Дейко та ін.]. – К. : НДЦ ГП ЗС України, 2016. – 147 с.
4. Анцупов А. Я., Ковальов В. В. Експрес-оцінка військовослужбовців та військових колективів : навч.-метод. посіб. – М., 2001. – 178 с.
5. Бараннік В. А. Актуальні проблеми військової психології : навч. посіб. / В. А. Бараннік, В. М. Невмержицький, Р. А. Шпа. – К. : НАОУ, 2005. – 174 с.
6. Білий В.Я. Медико-соціальні проблеми професійної надійності військовослужбовців у контексті національної безпеки України / В.Я.Білий, В.І.Варус // Наука і оборона. – 2009. – № 1. – С. 16–20.
7. Бойові статуту механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Затверджено наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 25.05.2016 № 238.

8. Вилко В. В. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України : під-ручник ; у 2-х ч. ; Ч. I. / В. М. Вилко, В. М. Грицюк, В. Г. Дикун ; за заг. ред. В. В. Стасюка. – К. : НУОУ, 2012. – 464 с.

9. Военна доктрина України. Затверджена Указом Президента України від 24.09.2015

10. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності у звичайних та екстремальних умовах. – К. : — Ника-Центрл, 2006. – 400 с.

11. Морально-психологічне забезпечення діяльності військ (сил) : навч. посіб. / авт. кол. : за заг. ред. Алещенка В. І. – К. : НАОУ, 2007. – 176 с.

12. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про впровадження психологічної підготовки особового складу в навчальний процес підготовки органів управління та військ (сил) від 16.11.2012 № 240.

13. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про затвердження Інструкції з оцінювання суспільно-політичної обстановки в районах дислокації військ (сил) під час виконання ними завдань за призначенням від 28.08.2017 № 108.

14. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про затвердження Інструкції з організації національно-патріотичної підготовки у Збройних Силах України від 17.03.2017 № 108.

15. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про затвердження Положення про структури морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України від 29.04.2017 № 183.

16. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про затвердження Положення про психологічну службу Збройних Сил України від 04.12.2014 № 317.

17. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про інструкцію з оцінювання морально-психологічного стану особового складу Збройних Сил України від 29.04.2017 № 153.

18. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про організацію діяльності високомобільних груп внутрішніх комунікацій у військових частинах (підрозділах) Збройних Сил України від 03.12.2015 № 472.

19. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України —Про створення та організацію виконання завдань групами психологічного забезпечення від 10.07.2014 № 178.

20. Наказ Міністерства оборони України —Про затвердження Інструкції з організації проведення оцінювання суспільно-політичної обстановки у Збройних Силах України від 10.12.2014 № 875.

21. Наказ Міністерства оборони України —Про затвердження Концепції підготовки Збройних Сил України від 22.02.2016 № 95.

22. Наказ Начальника Генерального штабу Головнокомандувача Збройних Сил України —Про затвердження Інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України від 4.01.2017 № 4.

23. Невмержицький В. М. Психологічна робота в частинах та з'єднаннях : метод. посіб. / В. М. Невмержицький, В. І. Осьодло, О. Ф. Хміляр. – К. : НУОУ, 2010. – 96 с.

24. Організація психологічної підготовки особового складу підрозділів Сухопутних військ : навч.-метод. посіб. / за ред. Г. П. Воробйова. – Львів : АСВ, 2012. – 430 с.

25. Осьодло В.І. Військово-психологічний практикум офіцера / В. І. Осьодло, О.Ф. Хмільяр, О.В. Красницька. – К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2017. – 93 с.

26. Пономаренко В.А. Екстремальність і проблема відношення до професійної діяльності / В. А. Пономаренко // Світ психології. – 2010. – № 4. – С. 41–43.

27. Прикладні аспекти військової психології : навч. посіб. / за заг. ред. В. І. Осьодла. – К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2015. – 208 с.

28. Психологічна готовність військовослужбовців Національної гвардії України до службово-бойової діяльності поза межами пункту постійної дислокації [Текст] : монографія / [О. С. Колесніченко, Я. В. Мацегора, В. І. Воробйова та ін.] – Х. : Національна академія НГУ, 2016. – 335 с.

29. Психологія бою : посіб. / за ред. А. М. Романишина. – Львів : —Астралія, 2017. – 352 с.

30. Психологія професійної діяльності офіцера : підручник / [В. Г. Кремень, Б. М. Олексієнко, С. Д. Максименко та ін.]. – Хмельницький : Академія ПВУ, 1999. – 488 с.

31. Психолого-педагогічні аспекти діяльності військового керівника : підручник ; за заг. ред. В. І. Осьодла. – К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2014. – 364 с.

32. Стасюк В. В. Військова психологія видородової діяльності : підручник / В. В. Стасюк. – К. : Золоті ворота, 2012. – 458 с.

33. Стасюк В. В. Психологія локальних війн і збройних конфліктів : підручник / В.В. Стасюк. – К.: НУОУ імені Івана Черняховського, 2016. – 412 с.

34. Фурманець Б. І. Основи військової психології : навч. посіб. – Харків : ХВУ, 2004. – 219 с

9.3 Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://psychlib.com.ua>;
2. <http://psychologiya.com.ua>;
3. <http://adl.mil.gov.ua/course/view.php?id=2470>.

Старший викладач кафедри суспільних наук
працівник ЗСУ

" 28 " 08 2020 року

О. ШКАТУЛА